

ТРАНСФОРМАЦІЯ СИСТЕМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ: МОНІТОРИНГ І АНАЛІЗ РЕАЛІЗАЦІЇ РЕФОРМИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДИ

© 2016 ЯРОШЕНКО І. В., СЕМИГУЛІНА І. Б.

УДК 332.145

Ярошенко І. В., Семигуліна І. Б. Трансформація системи публічного управління в Україні: моніторинг і аналіз реалізації реформи децентралізації влади

Сучасні суспільно-політичні процеси, які відбуваються в умовах вибраного Україною євроінтеграційного курсу, нерозривно пов'язані з вирішенням питань розвитку регіональної, місцевої та територіальної демократії. Формування засад і принципів реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні, відповідно до основних положень Європейської хартії місцевого самоврядування, є невід'ємною складовою національного законодавства у цій сфері. Пріоритетами модернізації сучасного українського суспільства надалі залишаються подальша демократизація процесів розвитку і розширення напрямів реалізації реформи децентралізації влади на принципах субсидіарності, яка спрямована на формування оптимального адміністративно-територіального устрою та ефективної системи публічного управління соціально-економічним розвитком на місцевому рівні.

Ключові слова: реформа децентралізації влади, соціально-економічний розвиток, територіальні громади, система місцевого самоврядування, повноваження, ресурси, адміністративно-територіальний устрій.

Рис.: 3. **Табл.:** 1. **Бібл.:** 10.

Ярошенко Ігор Васильович – кандидат економічних наук, завідувач відділу макроекономічної політики та регіонального розвитку, Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку НАН України (пер. Інженерний, 1а, 2 пов., Харків, 61166, Україна)

E-mail: iyaroshenko@i.ua

Семигуліна Ірина Борисівна – молодший науковий співробітник відділу макроекономічної політики та регіонального розвитку, Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку НАН України (пер. Інженерний, 1а, 2 пов., Харків, 61166, Україна)

УДК 332.145

Ярошенко И. В., Семигулина И. Б. Трансформация системы публичного управления в Украине: мониторинг и анализ реализации реформы децентрализации власти

Современные общественно-политические процессы, которые происходят в условиях выбранного Украиной евроинтеграционного курса, неразрывно связаны с решением вопросов развития региональной, местной и территориальной демократии. Формирование основ и принципов реформирования местного самоуправления и территориальной организации власти в Украине, в соответствии с основными положениями Европейской хартии местного самоуправления, является неразрывной составляющей национального законодательства в этой сфере. Приоритетами модернизации современного украинского общества остаются дальнейшая демократизация процессов развития и расширение направлений реализации реформы децентрализации власти на принципах субсидиарности, которая направлена на формирование оптимального административно-территориального устройства и эффективной системы публичного управления социально-экономическим развитием на местном уровне.

Ключевые слова: реформа децентрализации власти, социально-экономическое развитие, территориальные громады, система местного самоуправления, полномочия, ресурсы, административно-территориальное устройство, развитие территорий.

Рис.: 3. **Табл.:** 1. **Библ.:** 10.

Ярошенко Игорь Васильевич – кандидат экономических наук, заведующий отделом макроэкономической политики и регионального развития, Научно-исследовательский центр индустриальных проблем развития НАН Украины (пер. Инженерный, 1а, 2 эт., Харьков, 61166, Украина)

E-mail: iyaroshenko@i.ua

Семигулина Ирина Борисовна – младший научный сотрудник отдела макроэкономической политики и регионального развития, Научно-исследовательский центр индустриальных проблем развития НАН Украины (пер. Инженерный, 1а, 2 эт., Харьков, 61166, Украина)

UDC 332.145

Yaroshenko I. V., Semigulina I. B. The Transformation of the System for Public Administration in Ukraine: Monitoring and Analysis of Implementation of the Decentralization Reform

The contemporary socio-political processes that occur in the context of the European integration course, which is chosen by Ukraine, are inextricably related to issues of the regional development, local and territorial democracy. Formation of the foundations and principles of reforming the local self-government and territorial organization of power in Ukraine, in accordance with provisions of the European Charter as to local self-government, is an inextricable component of the national legislation in this sphere. Priorities in the modernization of today's Ukrainian society remain further democratization of development processes and extending directions of the decentralization reform on the principles of subsidiarity, which is aimed at formation of the optimal administrative-territorial structure and an efficient system of public administration of socio-economic development at the local level.

Keywords: reform of decentralization of power, socio-economic development, territorial communities, local self-government system, powers, resources, administrative-territorial structure, territorial development.

Fig.: 3. **Tbl.:** 1. **Bibl.:** 10.

Yaroshenko Igor V. – PhD (Economics), Head of Department of Macroeconomic Policy and Regional Development, Research Centre of Industrial Problems of Development of NAS of Ukraine (2 floor 1a Inzhenernyi Ln., Kharkiv, 61166, Ukraine)

E-mail: iyaroshenko@i.ua

Semigulina Irina B. – Junior Researcher of the Department of Macroeconomic Policy and Regional Development, Research Centre of Industrial Problems of Development of NAS of Ukraine (2 floor 1a Inzhenernyi Ln., Kharkiv, 61166, Ukraine)

Сучасні суспільно-політичні процеси, які відбуваються в умовах вибраного Україною євроінтеграційного курсу, нерозривно пов'язані з вирішенням питань розвитку регіональної, місцевої та територіальної демократії.

Побудова засад і принципів реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні у відповідності до основних положень Європейської хартії місцевого самоврядування є невід'ємною складовою національного законодавства у цій сфері.

Пріоритетами модернізації сучасного українського суспільства надалі залишаються подальша демократизація процесів розвитку і розширення напрямів реалізації реформи децентралізації влади на принципах субсидіарності, яка спрямована на побудову оптимального адміністративно-територіального устрою та ефективної системи публічного управління соціально-економічним розвитком на місцевому рівні.

Вивченню проблем ефективності управління соціально-економічним розвитком територій, регіонів України та країн світу присвячені роботи багатьох вітчизняних і зарубіжних науковців і практиків, серед яких необхідно виділити: Данилишина Б. М., Долішнього М. І., Кизима М. О., Варналія З. С., Мокія А. І., Лібанову Е. М., Романюка С. А., Куйбіду В. С., Ткачука А. Ф., Ганущака Ю. І. та інших відомих фахівців.

Внаслідок важливості, складності та взаємозалежності з цілим колом інших соціально-економічних процесів вирішення проблем децентралізації в управлінні соціально-економічним розвитком регіонів і окремих територій постійно залишаються в полі зору дослідників та практиків світу, що надалі визначає перспективність і актуальність вивчення визначеної тематики.

Мета статті – оцінка поточних результатів реформи децентралізації в Україні, визначення проблемних питань, які виникають в процесі її реалізації, надання рекомендацій щодо шляхів їх вирішення.

Завдання статті – провести поточний моніторинг реалізації реформи децентралізації в Україні та оцінити рівень її виконання, перш за все, в частині запровадження законодавчих ініціатив, необхідних для ефективності її функціонування. На основі аналізу проблемних питань і ризиків реалізації реформи децентралізації надати рекомендації щодо їх вирішення.

Підвищення ефективності управління суспільним розвитком на встановленій території визначило необхідність удосконалення адміністративно-територіального устрою, системи територіальної організації влади і системи розподілу фінансового ресурсу [7; 8].

Реформа децентралізації, яка була розпочата в Україні з прийняття Концепції реформування місцевого самоврядування і територіальної організації влади (далі Концепція, затверджена Розпорядженням КМУ від 01.04.2014 р. № 333-р [1]), спрямована на вирішення цілого ряду актуальних і невідкладних завдань сучасного українського суспільства (рис. 1).

Реалізація реформи децентралізації (відповідно Концепції) включає формування (I етап – 2014 р.) законодавчої бази, що передбачає внесення змін у Конституцію України, базове, галузеве та інше взаємопов'язане з цими питаннями законодавство, з подальшим процесом створення ефективної та оптимальної територіальної основи місцевого самоврядування (розробка і затвердження перспективних планів територіальних громад); передачу повноважень і ресурсів (децентралізація повноважень і ресурсів у різних сферах, фінансова децентралізація, земельна реформа тощо) протягом II етапу у 2015–2017 рр. (рис. 2).

Особливістю впровадження реформи адміністративно-територіального устрою та місцевого самоврядування в Україні, що на сьогодні призводить до гальмування процесу децентралізації в усіх сферах життєдіяльності суспільства, є відсутність послідовності у виконанні запропонованих в Концепції етапів реалізації реформи. У першу чергу це стосується прийняття законодавчих ініціатив, виконання яких, за даними поточного моніторингу, забезпечене лише на 35% (за офіційними даними Національної Ради Реформ України станом на 01.10.2016 р.) [4].

Законодавчі зміни, розпочаті в напрямку впровадження реформи децентралізації, знайшли відображення у сфері регіональної політики: прийняті Закон України «Про засади державної регіональної політики», Державна стратегія регіонального розвитку до 2020 року і План заходів по її реалізації на 2015–2017 рр., урегульовані питання функціонування державного фонду регіонального розвитку (далі – ДФРР) [5].

Адміністративно-організаційні засади реформи децентралізації частково реалізовані законами України

Рис. 1. Основні завдання реформи децентралізації

Джерело: складено за [1].

Рис. 2. Етапи реалізації реформи децентралізації в Україні

Джерело: складено за [1].

«Про добровільне об'єднання територіальних громад», «Про співробітництво територіальних громад», «Про децентралізацію повноважень у сфері архітектурно-будівельного контролю і удосконалення містобудівного законодавства» [5].

Першими кроками практичної реалізації вищезазначених законодавчих змін щодо запровадження реформи децентралізації є затверджені Кабінетом Міністрів України перспективні плани формування територіальних громад по 23 областях (крім, Закарпатської області) в кількості близько 1000 громад (983 громади) [6]. Відбулися вибори в 184 громадах (приблизно 12% від прогнозу загальної кількості; у тому числі в 159 громадах – у 2015 р., у 25 громадах – на 01.10.2016 р.); до кінця року ЦВК призначені вибори в 184 громадах (41 громада – 11.12.2016 р., 143 громада – 18.12.2016 р.) [3].

Таким чином, до кінця 2016 р. очікувана кількість новостворених об'єднаних територіальних громад (далі – ОТГ) буде становити 368 одиниць, або приблизно 25% від прогнозованої кількості (близько 1,5 тис. ОТГ).

Державна підтримка регіонального територіального розвитку на 2016 р. за рахунок коштів ДФРР складає 3,0 млрд грн (777 проектів), крім цього, 159 громад будуть профінансовані за рахунок державної інфраструктурної субвенції в сумі 1,0 млрд грн (на 01.11.2016 р. – 1226 проектівна суму 974 млн грн. (рис. 3) [3].

Ураховуючи сучасну занедбаність українських територій, передусім у межах сільських і селищних рад, необхідність державної підтримки соціально-економічного розвитку новостворених об'єднаних територіальних громад за рахунок коштів державного бюджету залишається надалі актуальною. Відповідно до проекту Державного бюджету України на 2017 р. пропонується державна підтримка реформи децентралізації в сумі 1,0 млрд грн – на фінансування інфраструктурної допомоги громадам і 8,0 млрд грн – за рахунок коштів ДФРР (з яких 5,0 млрд грн – кошти спеціального фонду державного бюджету, які планується отримати від заходів спеціальної конфіскації, що, на жаль, ставить під загрозу їх фактичне забезпечення) [3].

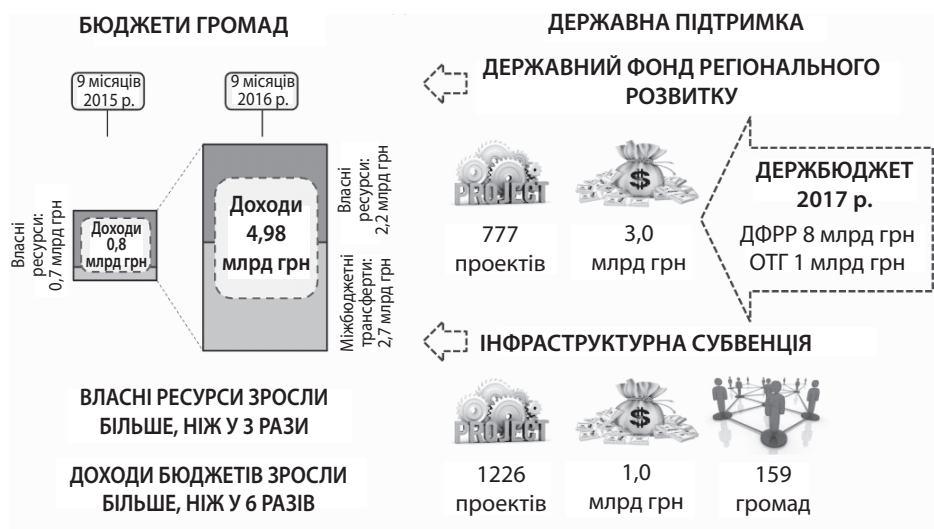

Рис. 3. Поточні підсумки реформи децентралізації

Джерело: складено за [3].

Крім того, проблемою новостворених громад залишається практично повна відсутність розроблених і затверджених стратегій соціально-економічного розвитку власних територій, а також вкрай низька якість проектних матеріалів через відсутність кваліфікованих фахівців і досвід підготовки проектів, що є головними причинами недоступності ОТГ до можливостей використання ресурсів ДФРР (має місце невідповідність підготовлених матеріалів критеріям для отримання фінансування за рахунок державних фондів).

Актуальні для новостворених громад питання фінансової децентралізації знайшли відображення в прийнятих змінах в Бюджетний (в частині розподілу міжбюджетних трансфертів) і Податковий (в частині податкової реформи) кодекси [5].

Унаслідок законодавчого врегулювання фінансово-бюджетних питань відбулося фактичне зростання доходів новостворених громад у порівнянні з відповідним періодом минулого року, який за 9 місяців 2016 р. (159 громад, вибори в яких проведені у 2015 р.) перевищує 6 разів (за 9 місяців 2016 р. сума доходів усього – 4,9 млрд грн, з яких власні доходи – 2,2 млрд грн і трансферти – 2,7 млрд грн), у тому числі власні доходи громад збільшилися більше, ніж у 3 рази (9 місяців 2015 р. – 0,7 млрд грн; 9 місяців 2016 р. – 2,2 млрд грн) [3].

Прийняті Закони України «Про місцеві вибори», «Про державну службу», внесені зміни в законодавчі акти щодо державної реєстрації юридичних осіб і фізичних осіб – підприємців, державної реєстрації майнових прав на нерухоме майно і їх відчуження, розширення повноважень органів місцевого самоврядування та оптимізації надання адміністративних послуг, які повинні сприяти частковій передачі повноважень (у межах законодавчої компетенції) на місцевий рівень та посилити функціональну і фінансову спроможність місцевого самоврядування [5].

Усього за результатами 2014–2015 рр. у напрямку реалізації реформи децентралізації в Україні прийнято 10 Законів, 6 законодавчих і 2 нормативні документів, проголосовані в 1 читанні 3 законопроекти, у тому числі зміни в Конституцію України (в частині децентралізації), які є основою для законодавчих змін у вирішенні питань місцевого самоврядування.

Але, на жаль, для широкомасштабного запуску реформи прийнятих законодавчих ініціатив недостатньо.

Практичний процес формування нових об'єднаних територіальних громад є вкрай повільний і малоініціативний, ефективне функціонування новостворених громад стикається з цілим рядом законодавчо невирішених адміністративних, галузевих, майнових та інших питань, що в цілому блокує процес реалізації реформи децентралізації в Україні. Загалом потребують прийняття законодавчі акти більше, ніж у 20 напрямках суспільно-політичного життя країни та її територій.

Повноцінне реформування системи адміністративно-територіального устрою та створення ефективної системи управління місцевим розвитком наразі неможливе без законодавчого закріплення засад децентралізації в Конституції України. Відсутність необхідних конституційних змін гальмує процес реформування територіальних громад, робить неможливим прийняття законодавчих і нормативних документів відносно нової моделі адміністративно-територіального устрою України і алгоритму реалізації реформи. Неврегульованими залишаються питання щодо посилення конституційно-правового статусу місцевого самоврядування; закріплення громади як первинної одиниці в системі адміністративно-територіального устрою України; створення виконавчих органів місцевого самоврядування громади та інституту префектів; закріплення матеріально-фінансової основи місцевого самоврядування.

Крім того, актуальними для прийняття і реалізації залишаються Закон України «Про адміністративно-територіальний устрій», який повинен визначити модель АТУ, правовий статус, види адміністративно-територіальних одиниць, повноваження органів державної влади і місцевого самоврядування у вирішенні питань адміністративно-територіального устрою; нова редакція Законів України «Про місцеве самоврядування», «Про службу в органах місцевого самоврядування»; врегулювання розширення повноважень органів місцевого самоврядування в частині розпорядження землею за межами населених пунктів, державною та комунальною власністю тощо.

Необхідність поточного розблокування механізму впровадження реформи та прискорення до кінця 2016 р. процесу децентралізації в Україні потребує термінового прийняття ряду законодавчих ініціатив (законопроекти, які пропонуються для термінового розгляду у Верховній Раді до кінця 2016 р.) (табл. 1).

Таблиця 1

Законопроекти, які пропонуються для розгляду до кінця 2016 р.

Законопроект	Зміст документа	Поточний статус
1	2	3
Про внесення змін до Бюджетного кодексу України (щодо добровільного приєднання територіальних громад) (№ 4773 від 03.06.2016 р.)	Урегулює порядок добровільного приєднання до уже створених ОТГ	Для прийняття в другому читанні (20.09.2016 р. – прийнятий за основу в 1 читанні)
Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо добровільного приєднання територіальних громад) (№ 4772 від 03.06.2016 р.)	Урегулює порядок добровільного приєднання до уже створених ОТГ	Для прийняття в другому читанні (20.09.2016 р. – прийнятий за основу в 1 читанні)

1	2	3
Про умови зміни меж районів у процесі добровільного об'єднання територіальних громад (№ 4676 від 17.05.2016 р.)	Забезпечує процес призначення перших місцевих виборів у громадах, утворених у результаті об'єднання громад різних районів	Для прийняття в другому читанні (08.09.2016 р. – прийнятий за основу в 1 читанні)
Про службу в органах місцевого самоврядування (№ 2489 від 30.03.2015 р.)	Підвищує престижність служби, мотивує місцевих службовців до розвитку громад і власного розвитку	Для прийняття в другому читанні (23.04.2015 – прийнятий за основу в 1 читанні)
Про забезпечення державної підтримки добровільного об'єднання територіальних громад (№ 3390 від 02.11.2015 р.)	Сприяє процесу прискорення прийняття Перспективних планів і змін до них, надає право визнавати створені ОТГ відповідними перспективному плану, без наявності рішення обласної ради	Для прийняття в другому читанні (02.02.2016 р. – прийнятий за основу в 1 читанні)
Про розширення повноважень органів місцевого самоврядування по розпорядженню земельними ресурсами і посиленню державного контролю за використанням земель (№ 4355 від 31.03.2016 р.)	Надає повноваження для розпорядження землями за межами населених пунктів громад	Для прийняття в другому читанні (19.04.2016 р. – прийнятий за основу в 1 читанні)
Про зарахування плати за надання адміністративних послуг в бюджеті об'єднаних громад (№ 4386 від 12.04.2016 р.)	Сприяє розблокуванню рахунків ОТГ для надходження плати за надання адміністративних послуг через ЦНАПи в бюджеті громад	До розгляду в першому читанні
Про фінансуванні підготовки і проведення перших виборів старост (№ 3535 від 26.11.2015 р.)	Сприяє фінансовому забезпеченню перших виборів старост за рахунок державного бюджету	До розгляду в першому читанні
Про вибори старост (№ 4091 від 17.02.2016 р.)	Дає можливість обрання старости виборцями декількох населених пунктів ОТГ на основі рішення місцевої ради	До розгляду в першому читанні
Про статус старости села, поселення (№ 4742 від 01.06.2016 р.)	Дає можливість обрання старости виборцями декількох населених пунктів ОТГ на основі рішення місцевої ради	До розгляду в першому читанні
Про розширення видів містобудівної документації на місцевому рівні (№ 4390 від 12.04.2016 р.)	Ліквідує недоліки регулювання містобудівної діяльності, робить неможливим нецільове використання і розподіл земель громади	До розгляду в першому читанні
Про зарахування ПДФО в місцеві бюджети по фактичному місцезнаходженню структурних і відокремлених підрозділів юридичних осіб (№ 4209 від 11.03.2016 р.)	Надає засади для уплати суб'єктами господарювання в місцеві бюджети по фактичному місцю роботи робітників	До розгляду в першому читанні

Джерело: складено за [3].

Станом на 1 листопада 2016 р. із запропонованих (див. табл. 1) законодавчих актів розглянуто в першому читанні 6 законопроектів, залишаються нерозглянутими 6 документів, тобто суттєвих змін у законодавчому полі, а, відповідно, і в організаційно-функціональному процесі реформи децентралізації, поки не відбулося.

Аналіз поточних досягнень з реалізації засад децентралізації на основі оцінки стану формування необхідної законодавчої бази дає можливість узагальнити існуючі проблеми впровадження реформи в Україні [9]. Це:

- ✦ відсутність необхідної законодавчої бази для здійснення органами місцевого самоврядування власних повноважень (відсутні механізми розподілу повноважень між держадміністра-

ціями та органами місцевого самоврядування, районами та ОТГ; не вирішені питання реформування структури управління, АТУ, передачі на місцевий рівень підприємств комунальної власності, земель за межами населених пунктів у розпорядження громад, іншого майна і ресурсів тощо);

- ✦ не прийнято необхідних галузевих законодавчих і нормативних документів у сферах енергетики, освіти, медицини, земельних відносин, адміністративних і соціальних послуг (не розроблені і не затверджені стандарти і нормативи якості медичних, освітніх, адміністративних, соціальних та інших послуг);

- ✦ не розроблено та не впроваджено критерії (індикатори) самодостатності територіальних громад;
- ✦ відсутні дієві механізми контролю за розпорядженням землею і власністю громади; надання адміністративних послуг для віддалених територій; контролю громадськості за діяльністю органів місцевого самоврядування.

Довготривале існування невирішених проблем, внаслідок відсутності законодавчої та політичної ініціативи, у подальшому спричинить загрози для реалізації реформи децентралізації в Україні, серед яких: ризик несправедливого розподілу суспільних благ, отримання неякісних суспільних послуг усередині громади, неможливість громадян впливати на прийняття рішень органами місцевого самоврядування в об'єднаних громадах; супротив органів виконавчої влади і місцевого самоврядування процесу децентралізації через можливу втрату існуючих повноважень і ресурсів; відсутність конкретних стимулів, переваг, обізнаності місцевих громад у питаннях децентралізації, що надалі провокує затягування з їх боку процесу об'єднання територіальних громад тощо [10].

ВИСНОВКИ

На основі вивченого досвіду реформування місцевого самоврядування і децентралізації в європейських країнах, динаміки результатів їх показників соціально-економічного розвитку, враховуючи власні початкові дослідження, можна зробити такі висновки.

1. Виходячи зі світового досвіду, процес децентралізації є дуже повільним у часі, оскільки потребує змін практично в усіх сферах суспільного життя, усі учасники процесу (державні органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, громадські організації, жителі громад) повинні консолідувати зусилля і постійно взаємодіяти для ефективного досягнення поставлених цілей.
2. Чітко визначена та повна законодавча база і відповідні механізми її реалізації є необхідною умовою для забезпечення результативного процесу впровадження реформи децентралізації влади.
3. Досягнення ефективного результату реформи децентралізації влади потребує впровадження якісно нового механізму співпраці, орієнтованого на вирішення конкретних завдань, як організаторів процесу децентралізації (уряд), так і громадян, що проживають на конкретних територіях.
4. Якість та ефективність реформи децентралізації потребує значних фінансових, матеріальних інших ресурсів, тому її реалізація неможлива, перш за все, без всебічної підтримки держави, особливо на початковому етапі.
5. Необхідною є широка роз'яснювальна робота в питаннях пріоритетів і переваг реформи децентралізації, щоб уникнути супротиву з боку органів виконавчої влади й отримати підтримку з боку громадян.
6. Важливим є вивчення успішного досвіду інших країн і можливості його застосування для України з урахуванням історичних, громадських, національних традицій власних територій.

7. Актуальною залишається необхідність проведення наукових досліджень і практичних консультацій для формування і функціонування самодостатніх громад з урахуванням як українських переваг, так і індивідуальних особливостей і специфіки окремо взятих регіонів, районів, громад усередині країни.

8. Необхідною є розробка і впровадження:

- ✦ критеріїв (стандартів, нормативів, індикаторів, показників) для характеристики (оцінки) рівня інфраструктурного, соціального, економічного, фінансового, іншого забезпечення (спроможності, самодостатності) громад, якості послуг (освіта, медицина, адміністративні послуги, тощо);
- ✦ галузевого (секторального) законодавства в частині соціальних, адміністративних, освітніх, медичних, інфраструктурних та інших стандартів (нормативів) для забезпечення якісного рівня життя громадян, з визначенням конкретних механізмів та ресурсів для їх реалізації.

9. Доцільно розробити методологічну і методичну бази з питань децентралізації влади та забезпечити нею органи місцевого самоврядування України для практичного використання в роботі.

10. Формування повної нормативно-законодавчої бази, яка необхідна для проведення реформи децентралізації, повинно здійснюватися комплексно і паралельно по всіх галузевих напрямках, а не фрагментарно. Це дасть можливість не декларативно, а фактично розпочати процес глибоких трансформацій по забезпеченню покращення рівня якості життя громадян, результативного управління територіальним розвитком, формування і функціонування реально самодостатніх об'єднаних територіальних громад, створення прозорих і зрозумілих умов і правил для успішного розвитку територій. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні» від 01.04.2014 р. № 333-р. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-p>
2. Проект Закону «Про внесення змін до Конституції України (щодо децентралізації влади)» № 2217а від 01.07.2015 р. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=55812
3. Децентралізація // Офіційний сайт Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. URL: <http://www.minregion.gov.ua/decentralization>
4. Офіційний сайт Національної ради реформ. URL: <http://www.reforms.in.ua>
5. Законодавство України // Офіційний сайт. URL: www.rada.gov.ua
6. Геопортал адміністративно-територіального устрою України. URL: <http://atu.minregion.gov.ua>
7. Ярошенко І. В., Семигуліна І. Б. Проблемні питання реалізації реформи децентралізації влади в Україні. *Проблеми економіки*. 2015. № 4. С. 177–187.
8. Ярошенко І. В., Семигуліна І. Б. Проблемні питання соціально-економічного розвитку регіонів України та пропозиції щодо їх вирішення в контексті реформи децентралізації влади. *Бізнес Інформ*. 2015. № 12. С. 105–115.

9. Ярошенко І. В., Семигуліна І. Б. Реалізація реформи децентралізації в Україні: актуальні питання модернізації системи публічного управління. *Проблеми економіки*. 2016. № 2. С. 67–73.

10. Ярошенко І. В., Семигуліна І. Б. Модернізація системи публічного управління в Україні: попередні підсумки та проблемні питання реалізації реформи децентралізації. *Бізнес Інформ*. 2016. № 5. С. 63–74.

REFERENCES

“Detsentralizatsiia” [Decentralization]. Ofitsiyni sait Ministerstva rehionalnoho rozvytku, budivnytstva ta zhytlovo-komunalnoho hospodarstva Ukrainy. <http://www.minregion.gov.ua/decentralization>

“Geoportal administratyvno-terytorialnoho ustroiu Ukrainy” [The geoportal of the administrative-territorial structure of Ukraine]. <http://atu.minregion.gov.ua>

[Legal Act of Ukraine] (2014). <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-p>

[Legal Act of Ukraine] (2015). http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=55812

Ofitsiyni sait Natsionalnoi rady reform. <http://www.reforms.in.ua>

Yaroshenko, I. V., and Semyhulina, I. B. “Problemni pytannia realizatsii reformy detsentralizatsii vlady v Ukraini” [Problematic issues of implementation of the reform of decentralization of power in Ukraine]. *Problemy ekonomiky*, no. 4 (2015): 177-187.

Yaroshenko, I. V., and Semyhulina, I. B. “Problemni pytannia sotsialno-ekonomichnoho rozvytku rehioniv Ukrainy ta propozytii shchodo ikh vyrishennia v konteksti reformy detsentralizatsii vlady” [Problematic issues of socio-economic development of regions of Ukraine and proposals for their solution in the context of the reform of decentralization of power]. *Biznes Inform*, no. 12 (2015): 105-115.

Yaroshenko, I. V., and Semyhulina, I. B. “Realizatsiia reformy detsentralizatsii v Ukraini: aktualni pytannia modernizatsii systemy publichnoho upravlinnia” [The implementation of decentralization reform in Ukraine: topical issues of modernization of public administration system]. *Problemy ekonomiky*, no. 2 (2016): 67-73.

Yaroshenko, I. V., and Semyhulina, I. B. “Modernizatsiia systemy publichnoho upravlinnia v Ukraini: poperedni pidsumky ta problemni pytannia realizatsii reformy detsentralizatsii” [Modernization of public administration system in Ukraine: preliminary results and problems of implementation of decentralization reform]. *Biznes Inform*, no. 5 (2016): 63-74.

Zakonodavstvo Ukrainy. Ofitsiyni sait. <http://www.rada.gov.ua>